

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 20.4.2009

KOM(2009) 166 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE

**podľa článku 18 rámcového rozhodnutia Rady z 15. marca 2001 o postavení obetí
v trestnom konaní (2001/220/SVV)**

[SEC(2009) 476]

SPRÁVA KOMISIE

podľa článku 18 rámcového rozhodnutia Rady z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní (2001/220/SVV)

1. Úvod

1.1. Kontext

Podľa článku 18 rámcového rozhodnutia Rady z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní¹ („rámcové rozhodnutie“) je Komisia povinná vypracovať správu o vykonávacích opatreniach prijatých členskými štátmi. Komisia uverejnila svoju prvú správu 16. februára 2004², v ktorej sa preskúmala transpozícia k 25. marcu 2003, pričom iba AT, BE, FI, DE, IT, IE, LU, PT, ES a SE poskytli relatívne úplné príspevky o transpozícii do svojich vnútroštátnych právnych predpisov.

V záverečnej správe sa zohľadňuje vykonanie všetkých článkov rámcového rozhodnutia k 15. februáru 2008 vo všetkých 27 členských štátoch.

Napriek tomu, že sa v článku 18 ustanovuje povinnosť členských štátov predložiť vykonávacie právne prepisy do 22. marca 2006, v novembri 2007 iba 13 členských štátov (AT, DK, DE, ES, LU, NL, PT, SE, UK, CZ, HU, LT, PL) poskytlo relatívne úplné príspevky. Komisia zaslala členským štátom upomienky; konečný termín bol stanovený na 15. februára 2008. Táto správa vychádza zo stavu transpozície k 15. februáru 2008, takmer dva roky po konečnom termíne stanovenom na 22. marca 2006. Mala by sa vykladať vo vzájomnej spojitosti s prvou správou, ktorá obsahuje informácie o hodnotiacich metódach a kritériách, ako aj s prílohou, v ktorej sa vo forme tabuľky uvádzajú vykonávacie ustanovenia predložené členskými štátmi pre každý článok.

1.2. Všeobecné pripomienky

Dva členské štáty (MT a EL) nepredložili právne predpisy, Komisia preto nemôže posúdiť, či rámcové rozhodnutie vykonali.

LV zaslalo 12. decembra 2007 súbor vnútroštátnych ustanovení v lotyšskom jazyku a ďalšie ustanovenia 6. marca 2008 (po termíne) bez opisu vnútroštátnych vykonávacích opatrení alebo vysvetľujúcich poznámok. Komisia preto nemôže posúdiť, či LV splnilo povinnosť uvedenú v článku 18. Ostatné členské štáty predložili vnútroštátne ustanovenia, ktorých cieľom je úplné alebo čiastočné vykonanie rámcového rozhodnutia. LU informovalo Komisiu, že návrh zákona uvedený v prvej správe sa ešte nestal zákonom. Pri posudzovaní vykonávania rámcového rozhodnutia zo strany LU sa nebude zohľadňovať. UK, ktoré uvádza, že zahŕňa Anglicko, Wales, Škótsko a Severné Írsko, však zaslalo dodatočný príspevok týkajúci sa transpozície v Škótku (škótsky systém sa uvádza osobitne, pokiaľ sa odlišuje od všeobecných ustanovení platných pre zvyšok UK).

¹ Ú. v. EÚ L 82, 22.3.2001, s. 1.

² KOM(2004) 54 v konečnom znení/2.

Žiadny z členských štátov netransponoval rámcové rozhodnutie jediným vnútroštátnym právnym predpisom. Všetky členské štáty využili platné ustanovenia a mnohé odkazujú na trestné poriadky, pokiaľ ide o transpozíciu. Niekoľko z nich prijalo nové právne predpisy zahŕňujúce jeden alebo viacero článkov. Mnoho členských štátov predložilo namiesto právnych predpisov nezáväznú kódexy, usmernenia alebo charty.

Niekoľko členských štátov transponovalo ustanovenia po častiach, keďže sa prekrývali s rôznymi platnými alebo novými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

2. ANALÝZA PODĽA ČLÁNKOV

Opatrenia predložené členskými štátmi sa nachádzajú v tabuľke v prílohe.

Článok 1: Vymedzenie pojmov

V tomto ustanovení sa vymedzujú pojmy „obeta“, „organizácia pomoci obetiam“, „trestné konanie“, „konanie“ a „sprostredkovanie v trestnoprávných prípadoch“. Žiadny z členských štátov neprijal nové právne predpisy na vykonanie tohto článku, hoci viaceré využili platné vymedzenie pojmu „obeta“ podľa vnútroštátnych predpisov, ktoré viac alebo menej zodpovedá vymedzeniu v rámcovom rozhodnutí. Ostatné vymedzené pojmy neboli vykonané.

UK, BG, RO, LT a SE vymedzili pojem „obeta“ široko. Vymedzenie SK zahŕňa právnické osoby. ES, NL, DK, LU, EE, FI, BE a PT nepredložili žiadne transponujúce právne predpisy. FR uvádza, že vymedzenia pojmov sa zhodujú s pojmami všeobecne používanými. IE uvádza, že súlad s rámcovým rozhodnutím dosahuje prostredníctvom svojich zákonov, nariadení a správnych aktov.

Článok 2: Úcta a uznanie

Podľa článku 2 ods. 1 sa obetiam musí poskytnúť „reálne a primerané postavenie“ v trestnoprávnom systéme. V správe z roku 2004 sa uvádza, že AT, BE, FR, FI, DE, IT, LU, PT a SE dosiahli súlad s rámcovým rozhodnutím. BG, EE, CZ, HU, IE, PL, LT, RO, UK a ES výslovne odkazujú na „reálne a primerané postavenie“. DK a SI poukazujú na skutočnosť, že toto ustanovenie je veľmi všeobecné a osobitné práva sú uvedené v iných článkoch. Článok 2 ods. 2 sa týka „obetí, ktoré sú obzvlášť zraniteľné“ (nevymedzený pojem), ktorým sa má poskytnúť „špecifické zaobchádzanie najlepšie prispôbené ich pomerom“.

FR, IE, BE, PT, PL, UK, SE, SI a IT poskytujú ochranu určitým osobám, ktoré sa považujú za zraniteľné v dôsledku svojej fyzickej alebo psychickej zraniteľnosti (maloleté osoby a osoby telesne postihnuté). ES, NL, CY, FI a RO sa zameriavajú na situácie, ktoré vedú k zraniteľnosti (násilie v rodine, sexuálne trestné činy, terorizmus, obchodovanie s ľuďmi). Ostatné členské štáty dali prednosť širšej ochrane, ktorá zahŕňa všetky druhy osôb a situácií. Na SK a v DE sa v prípade, že sa svedok nemôže dostaviť na vypočúvanie v dôsledku svojho veku, choroby alebo postihnutia, použije video konferencia. LT, HU a CZ ustanovujú za určitých okolností (vážne ohrozenie života obete alebo svedka, závažné trestné činy, relevantnosť vyjadrenia) ochranný režim (anonymita a iné opatrenia). V HU je kritériom vek obete. BG a PL poskytujú osobitnú ochranu určitým kategóriám zraniteľných osôb a v prípade niektorých závažných trestných činov (obchodovanie s ľuďmi alebo domáce násilie). EE nepredložilo žiadne osobitné ustanovenia o ochrane zraniteľných osôb.

Článok 3: Výsluchy a poskytnutie dôkazu

V článku 3 sa ustanovuje právo obetí, aby boli počas konania vypočuté a aby predložili dôkazy. Väčšina krajín (AT, BE, FI, FR, DE, IT, LU, NL, PT, ES, SE, HU, CZ, BG, PL, SK, SK, RO a EE) poskytuje obetiam ako stranám v trestnom konaní viacero práv. Obete nie sú stranami v trestnom konaní v krajinách zvykového práva, avšak právo na vypočutie sa uznáva v UK a IE.

Vo väčšine členských štátov môžu obete predkladať dôkazy v rámci konaní. Tri krajiny nepredložili osobitné ustanovenia (DK, NL, UK).

Desať členských štátov (AT, FI, IT, LU, ES, SE, HU, PL, CZ, BE) transponovalo správne druhý odsek článku 3, v ktorom sa vyžaduje, aby „orgány vypočúvali obeť iba do miery nevyhnutnej vzhľadom na trestné konanie“. IT obmedzuje vypočúvanie len na fakty súvisiace s obžalobou. HU poskytuje svedkovi možnosť, aby ako dôkaz poskytol písomné stanovisko. V CZ nemožno nútiť obeť, aby sa zúčastnila po sebe nasledujúcich konaní, ak to nie je potrebné. V PL usmernenia najvyššieho súdu a generálneho prokurátora ustanovujú právo obete, aby nebola opakovane vypočúvaná. UK uvádza, že poskytuje školenia o uskutočňovaní výsluchu určené pre osoby, ktoré pracujú s obetami.

Článok 4: Právo dostať informácie

Článok 4 zahŕňa práva obetí na rôzne druhy informácií

V článku 4 ods. 1 sa uvádza 10 druhov informácií, ktoré musia byť poskytnuté obeti. AT, CY, FI, DE, IE, NL, UK (Škótsko) a SE transponovali túto povinnosť tak, že väčšinu týchto informácií umiestnili na webové stránky a/alebo vytvorili informačné brožúry. Z predložených právnych predpisov nie je však jasné, či má obeť účinný prístup k týmto informáciám od okamihu prvého kontaktu s orgánmi presadzovania práva.

V IT a UK nemajú orgány žiadnu povinnosť poskytnúť obetiam všetky informácie. Opatrenia v PT neukladajú vnútroštátnym orgánom povinnosť poskytnúť informácie obetiam.

BE, EE, FR, ES, CZ, HU a SK majú prijateľné systémy, v rámci ktorých sú policajní príslušníci, prokurátori a sudcovia povinní informovať obeť o väčšine ich práv. FI obmedzuje povinnosť vyšetrojúcich orgánov pred začatím súdneho konania na informovanie o práve na náhradu.

V RO, BG, FI, LT a PL existuje kombinovaný prístup. Orgány sú povinné informovať obeť o ich právach a v týchto krajinách boli vytvorené webové stránky. V BG, CY a RO existuje telefónne číslo pre poskytovanie informácií obetiam.

Právne predpisy v SI a CY sú neúplné a nedostatočné. SI odkazuje na usmernenia ministerstva vnútra, ktoré, ako a zdá, nie sú záväzné (znenie usmernenia nebolo predložené). Úroveň výkonu v LU je slabá, keďže z návrhu zákona sa nestal zákon.

Je potrebné uviesť ďalšie dve slabé stránky. Prvá sa týka jazykov. Informácie by mali byť poskytované „pokiaľ je to možné v jazykoch, ktorým obeť bežne rozumie“. Niektoré členské štáty [DE, UK (Škótsko), NL, SE, BG a FI] majú informácie k dispozícii vo viacerých jazykoch (okrem iného v anglickom jazyku). Väčšina členských štátov o tomto informácie neposkytla. Iba právne predpisy v BG a RO osobite vyžadujú, aby sa informácie poskytovali obeti v jazyku, ktorému rozumie. CZ a HU majú ustanovenia zabezpečujúce právo osoby, ktorá nerozumie jazyku danej krajiny, aby komunikovala s orgánmi v jazyku, ktorému rozumie.

Druhý nedostatok sa týka osobitných opatrení v súvislosti s obeťami, ktoré nemajú trvalý pobyt v danom členskom štáte. Toto ustanovenie bolo ignorované členskými štátmi okrem UK (Škótsko) a BG, ktoré má telefonickú linku umožňujúcu priamo sa spojiť s tlmočníkmi. V IE osobitné oddelenie v rámci organizácie pomoci obetiam pomáha obetiam, ktoré majú trvalý pobyt v inej krajine.

Článok 4 ods. 2 o informáciách o výsledku konania bol správne transponovaný až na skutočnosť, že DK, EE, UK, LU, SI a FR neposkytli informácie o rozsudku. IT oznamuje rozhodnutie iba obetiam, ktoré začali adhézne konanie. FI začlenilo povinnosť uvedenú v písmene c) do svojho vnútroštátneho systému, avšak neposkytlo žiadny právny základ. Trestný poriadok v PT nezabezpečuje, aby bola obeť aktívne informovaná vnútroštátnymi orgánmi, ak „vyjadrí takéto želanie“. Charta obetí v IE nemá záväzný charakter. EE nepredložilo vykonávacie právne predpisy.

Článok 4 ods. 3 o poskytovaní informácií o prepustení páchatel'a bol správne transponovaný iba vo FI, CZ, PL, SK a SE. V charte obetí v IE sa uvádza, že obeť bude informovaná o prepustení páchatel'a; ak sa tak neuskutoční, obeť sa môže písomne obrátiť na „Garda Victim Liaison Officer“/„local Superintendent“. BG, LU, EE, HU, LT, RO a SI nepredložili transpozíciu. [Pravidlá v UK majú dve slabé stránky. Podľa zákona „Criminal Justice and Court Service Act“ z roku 2000 sa vyžaduje, aby bola obeť informovaná o plánoch na prepustenie páchatel'a a podmienkach, ktoré bude musieť páchatel' dodržiavať po svojom prepustení. Toto sa však týka iba prípadov, keď bol páchatel' odsúdený na viac ako 12 mesiacov za sexuálny alebo násilný trestný čin. Škótsky právny systém stanovuje, že obeť má byť informovaná o prepustení páchatel'a, avšak tento nástroj nie je povinný. Poskytovanie informácií o podmienkach prepustenia je „v súčasnosti praxou“ polície.] ES uvádza ustanovenia o povinnosti informovať obeť o všetkých procesných krokoch, ktoré môžu ovplyvniť jej bezpečnosť. FR uvádza, že na transpozíciu sa pracuje. PT uvádza, že tieto ustanovenia zohľadní v budúcom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa trestný poriadok.

Článok 4 ods. 4 ustanovuje právo obete neprevziať informácie o prepustení páchatel'a. Iba FI, SE a SK v plnej miere transponovali toto ustanovenie. HU, CY, LT a IT uvádzajú, že v tejto súvislosti nemajú žiadne ustanovenia. AT, DK, UK, DE, FR, EL, NL, LU, LT, EE, RO, SI a ES nepredložili žiadne ustanovenia. V IE, kde je poskytovanie informácií, na ktoré sa vzťahuje článok 4 ods. 3, dobrovoľné, je opäť problémom postavenie charty obetí. Ustanovenia v PT nezaručujú právo obete neprevziať informácie. BE transponovalo toto ustanovenie čiastočne, pretože ustanovuje iba poskytovanie informácie o podmienkach prepustenia páchatel'a.

Článok 5: Záruky komunikácie

V článku 5 je uvedená povinnosť čo najviac minimalizovať komunikačné ťažkosti, pokiaľ ide pochopenie zo strany obetí alebo zaangažovanosť na príslušných krokoch trestného konania v rozsahu porovnateľnom s opatreniami takéhoto typu, ktoré členské štáty prijímajú vo vzťahu k obžalovaným. Komunikačné ťažkosti by mohli byť vymedzené širšie ako ťažkosti vo vzťahu k porozumeniu samotného konania, avšak všetky členské štáty pochopili tento pojem, len pokiaľ ide o jazykové bariéry. Iba FI má účinný systém tlmočenia, ktorý zahŕňa aj vyšetrovania pred začatím súdneho konania. Vo FR, IT, SI a BE sa pomoc tlmočníkov a prekladateľov poskytuje obetiam, keď sa stanú stranami v konaní alebo svedkami. SK, BG, CZ, IE, DK, FI, HU, SI, ES, PL a RO ponúkajú úplnú jazykovú pomoc.

Z poskytnutých ustanovení vyplýva nízka úroveň výkonu v piatich členských štátoch (LT, LU, SE, UK, NL), pokiaľ ide o vyššiu ochranu poskytovanú obžalovaným. Nie je jasné, či v EE služby pre podporu obetí poskytujú prekladateľské služby alebo či je pomoc obmedzená na pomoc obetiam s celkovým porozumením konania.

PL a CY nepredložili vykonávacie právne predpisy.

Článok 6: Špecifická pomoc obetí

Tento článok ustanovuje dvojakú povinnosť.

Po prvé, členské štáty sú povinné v prípade potreby zabezpečiť obetiam bezplatný prístup k akémukoľvek druhu poradenstva, inému ako je právne poradenstvo a právna pomoc. Iba desať členských štátov (BG, EE, BE, ES, IE, SE, FR, RO, UK a DK) prijalo opatrenia v súvislosti s touto povinnosťou. Vymedzenie pojmu *akýkoľvek druh poradenstva* sa líši od jedného členského štátu k druhému, od psychologickéj pomoci až po zdravotnícku starostlivosť a informácie.

Vo všeobecnosti je výkon členskými štátmi neúplný. SI predložilo článok 65 trestného poriadku, ktorý nezodpovedá povinnosti uvedenej v článku 6. IT iba zaslalo právne predpisy o osobitnej pomoci poskytovanej maloletým osobám, ktoré sú obeťami závažných trestných činov a obetiam obchodovania s ľuďmi. Deväť členských štátov (LU, HU, CZ, FI, PL, SK, LT, CY a NL) nezabezpečuje obetiam bezplatný prístup k inému poradenstvu, ako je právne poradenstvo a právna pomoc.

Po druhé, členské štáty sú povinné zabezpečiť obetiam prístup k právnej pomoci, keď majú možnosť mať právne postavenie zúčastnených strán trestného konania. Toto ustanovenie bolo správne transponované väčšinou členských štátov okrem SI. Nejestvujú rozdiely vo tom, komu sa pomoc poskytuje. NL informovalo Komisiu o svojom systéme obmedzenej právnej pomoci (polhodinové poradenstvo) bez ohľadu na príjem osoby.

Článok 7: Náklady obetí v súvislosti s trestným konaním

Článok 7 sa týka výdavkov obetí, ktoré sú stranami alebo svedkami v trestnom konaní. AT, DE, EE, DK, PL, IT, PT, FI, LT, ES a SE rozlišujú medzi obeťou ako stranou a obeťou ako svedkom. Väčšina členských štátov (okrem BE, IE, NL a UK) pokrýva výdavky na právnikov, ak je obeť stranou v konaní. Okrem prípadov, keď majú obeť nárok na právnu pomoc, môže podľa právnych predpisov v IT, HU, ES, CZ, RO a SK výdavky obeť na právnikov znášať iba páchateľ. Toto môže spôsobovať problémy, ak je páchateľ insolventný. V BG môžu byť právne náklady zaplatené. V LT sa náklady svedka a obeť hradia. V PL právne náklady obeť pokrýva páchateľ a za určitých nešpecifikovaných okolností štát. Vo FI, ak nie sú právne náklady obeť pokryté verejnými zdrojmi, môže byť páchateľ povinný ich zaplatiť.

Informácie predložené CY nie sú úplné a EE iba uvádza nahradenie nákladov, ktoré vznikli obeť v súvislosti s jej výsluchom ako svedkom.

Článok 8: Právo na ochranu

Článok 8 poskytuje rôzne práva na ochranu.

V článku 8 ods. 1 sa uvádza povinnosť zaistiť bezpečnosť obetí a ich rodín, ako aj ochranu ich súkromia. AT, BE, FI, DE, PT, NL, ES, SE, CY, CZ, RO, SK, SI, BG a HU transponovali toto ustanovenie. FR, LT a PL prijali opatrenia na ochranu obetí, avšak nie ich rodín, pričom nepredložili ustanovenia, ktoré transponujú ostatné aspekty článku 8 ods. 1. IE transponovalo článok 8 ods. 1 vo svojej charte obetí (nezáväznej). Pokiaľ ide o ochranu súkromia obetí, všetky členské štáty okrem SI uvádzajú možnosť uskutočniť konanie za zatvorenými dverami. Iba FI výslovne uvádza ochranu súkromia rodín obetí, príslušný text však nebol zaslaný.

V článku 8 ods. 2 sa uvádza ochrana súkromia, pokiaľ ide o súdne konanie. AT, BE, BG, FR, SK, HU, DE a PT predložili informácie o ochrane fotografického zobrazenia.

DK poskytlo o článku 8 ods. 1 a ods. 2 neúplné informácie a uviedlo iba ochranný režim, pokiaľ ide o svedkov.

Cieľom článku 8 ods. 3 je obmedziť kontakt medzi obeťou a páchatelom, najmä tým, že sa na súdoch poskytnú samostatné čakacie priestory. Iba DE, IT a ES zaslali ustanovenia, ktoré transponujú článok 8 ods. 3. DE toto ustanovenie transponovalo správne; ES poskytlo iba samostatné čakacie priestory pre obeť ako svedkov. FI, IE, LU, CZ, UK a SE uviedli, že toto ustanovenie dodržiavajú v praxi (nie však v rámci právnych predpisov). PL uviedlo, že predsedovia súdov sú o tejto potrebe upovedomení, a DK uviedlo, že ministerstvo spravodlivosti zaslalo v tejto súvislosti oznámenia. SK uvádza, že sudcovia môžu prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby medzi obžalovaným a obeťou nedošlo na súde ku kontaktu, avšak toto sa obmedzuje len na niektoré prípady a nezabezpečujú sa tým samostatné priestory.

V článku 8 ods. 4 sa vyžaduje, aby členské štáty chránili obeť tým, že im umožnia vypovedať spôsobom, ktorý rešpektuje ich zraniteľné postavenie. Väčšina členských štátov transponovala tento článok do určitej miery. FR, SI, EE, LT a EL nepredložili žiadne právne predpisy. FI uvádza návrh zákona, ktorým sa ustanovujú ochranné opatrenia pre maloletých. UK uplatňuje opatrenia v rámci korunných súdov („Crown Courts“), avšak ich uplatňovanie v rámci najnižších trestných súdov („Magistrates' Courts“) sa týka len použitia audiovizuálnych spojení. CZ poskytuje obmedzenú ochranu osobám mladším ako 15 rokov. DK poskytuje všeobecný režim ochrany (neoznamovanie osobných údajov o osobe) v prípade, že by mohlo dôjsť k ohrozeniu osoby. Týmto sa cieľ ustanovenie nedosahuje, pokiaľ ide napr. o deti. Výkon článku 8 v EE je neuspokojivý, pretože neuvádza žiadny odkaz na ochranu rodín a zraniteľných osôb. Podobne je výkon v LU na nízkej úrovni a návrh zákona sa nestal zákonom.

Článok 9: Právo na odškodnenie v priebehu trestného konania

Členské štáty sú podľa článku 9 ods. 1 povinné zabezpečiť, aby sa rozhodnutie o odškodnení zo strany páchatel'a prijalo v primeranej lehote. Väčšina členských štátov sa domnievala, že toto ustanovenie je možné transponovať prostredníctvom adhézneho konania spojeného s trestným konaním.

V krajinách zvykového práva neexistuje adhézne konanie. IE má schémy odškodnenia len pre určité druhy obetí. DK, EL a UK neoznámili žiadne transpozičné ustanovenia. CY, DE, FR, LT, BE, ES a SE poskytujú odškodnenie iba niektorým kategóriám obetí. Takéto ustanovenia netransponujú článok 9 ods. 1.

V článku 9 ods. 2 sa vyžaduje, aby členské štáty stimulovali páchatel'a k poskytnutiu odškodnenia. AT, FR, DE, FI, IE, IT, ES a NL prijali vhodné opatrenia na vykonanie tohto ustanovenia. Prepustenie na kauciu alebo podmienené prepustenie je podmienené správaním páchatel'a voči obeti. V RO môže prokurátor alebo sudca prijať dočasné opatrenia, ako napr. zaistenie alebo konfiškácia majetku páchatel'a s cieľom zabezpečiť zaplatenie odškodnenia, nejestvujú však žiadne ustanovenia o zaplatení v prípade, že je páchatel' nesolventný. V LT, FI, HU, SI a CZ môže byť nahradenie škody spôsobenej trestným činom poľahčujúcou okolnosťou, pokiaľ ide o vymieranie trestu. DK, EE, EL a UK neoznámili žiadne transpozičné ustanovenia.

Členské štáty sú podľa článku 9 ods. 3 povinné zabezpečiť bezodkladné vrátenie majetku patriaceho obetiam. Väčšina členských štátov túto povinnosť zaviedla. DK, FR, DE, EL a ES ustanovenia nepredložili. IE a UK uviedli, že táto povinnosť je splnená, hoci právne predpisy nepredložili.

Článok 10: Sprostredkovanie v trestnom prípade v priebehu trestného konania

Členské štáty sú podľa článku 10 povinné podporovať sprostredkovanie vo vhodných prípadoch. Väčšina členských štátov má systém, ktorý sprostredkovanie umožňuje. V LU môže rozhodnutie o použití sprostredkovania v priebehu trestného konania prijať iba *procureur d'Etat*; strany nemajú právo iniciatívy. V SI rozhoduje o predložení prípadu na sprostredkovanie štátny prokurátor, sprostredkovanie sa však môže uskutočniť iba so súhlasom páchatel'a a obete; po doručení oznámenia o dosiahnutí dohody štátny prokurátor žalobu stiahne. V PL a FI sa môže sprostredkovaním znížiť výška trestu. V LT, ak strany súhlasia so sprostredkovaním, sa trestné konanie zastavuje a v BG je dohoda dosiahnutá sprostredkovaním pre strany záväzná. V SE je sprostredkovanie možné, len ak má páchatel' menej ako 21 rokov.

V CY a DK nie je sprostredkovanie právne upravené. DK zvažuje možnosť zavedenia sprostredkovania trvalého charakteru, a to po tom, čo sa v roku 1994 začal pilotný projekt, ktorý bol v roku 2003 a 2007 predĺžený.

Článok 11: Obete s trvalým bydliskom v inom členskom štáte

Podľa článku 11 ods. 1 sú členské štáty povinné umožniť obetiam, ktoré majú trvalé bydlisko v inom štáte, urobiť vyhlásenie okamžite alebo im umožniť použitie video konferenčných hovorov uvedených v článkoch 10 a 11 Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach z roku 2000. Dohovor nie je platný v EL, IT, IE a LU. AT, BE, DK, DE, EL, LU, NL a SI ustanovenia nepredložili. Zdá sa, že ich právne predpisy umožňujú uskutočniť vyhlásenie okamžite po spáchaní trestného činu. ES tento článok netransponovalo. NL, LU, SE a UK opisujú svoj systém, avšak nešpecifikujú právne zdroje.

Článok 11 ods. 2 umožňuje obetiam, ktoré majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte, podať žalobu v štáte trvalého bydliska. FR, IT, CY, PT, ES a SE netransponovali toto ustanovenie a AT, BE, DK, DE, LU, NL, LT, RO, EE, SI a SE nepredložili žiadne ustanovenia. BE, IE, DK, HU, NL a SK prijímajú žaloby a zasielajú ich v prípade potreby do krajiny, kde došlo k spáchaniu trestného činu. Iba LU a FI transponovali tento odsek.

Článok 12: Spolupráca medzi členskými štátmi

Článok 12 sa týka spolupráce medzi členskými štátmi. PT, HU a BG uviedli odkaz na vnútroštátne vykonávacie ustanovenia. UK a CZ poukazujú na úlohu, ktorú zohrávajú ich organizácie pomoci obetiam v rámci Európskeho fóra služieb obetiam (teraz premenovaného na „Victim Support Europe“). SE uvádza, aké má postavenie pri organizovaní konferencií. IT a ES uviedli, že transponovali článok 12 tým, že vykonali smernicu o odškodňovaní z roku 2004 a Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach. FR, CY, SI, SK, DK a EE toto ustanovenie nespomenuli. CY, FI a LT uvádzajú, že na výkon tohto ustanovenia nie sú potrebné právne predpisy.

Článok 13: Odborné služby a organizácie pomoci obetiam

V článku 13 sa vyžaduje, aby členské štáty podporili úlohu organizácií pomoci obetiam pri prijímaní, sprevádzaní a podpore obetí. Väčšina členských štátov tvrdí, že majú štátom financovanú službu podpory obetí, ktorá poskytuje informácie, poradenstvo a pomoc. Iba AT, BE, BG, FR, PT, EE a SE predložili ustanovenia týkajúce sa úloh týchto organizácií, najmä v súvislosti s pomocou poskytovanou po ukončení trestného konania. CY, SI a SK tento článok nespomínajú. IT poskytuje pomoc iba určitým kategóriám obetí (zneužívané maloleté osoby, obeť trestných činov súvisiace s vydieraním atď.). RO poskytuje bezplatnú psychologickú pomoc obetiam určitých druhov trestných činov. Keďže ES a FR odkazujú na platné vnútroštátne právne predpisy bez toho, aby uviedli konkrétne články, transpozíciu nie je možné overiť. LT má „vnútroštátne programy na podporu obetí“ (ďalšie informácie neboli poskytnuté). UK (Škótsko), PL a CZ uviedli, že štát poskytuje finančné prostriedky organizáciám pomoci obetiam, poskytl opis funkcií týchto organizácií, avšak neuviedli právny základ.

Článok 14: Odborný výcvik personálu, ktorý je zaangažovaný na konaní alebo je inak v kontakte s obeťami

V článku 14 sa vyžaduje, aby personálu, ktorý je v kontakte s obeťami (najmä policajným príslušníkom a právnikom), bolo poskytnuté primerané školenie. PT, RO a SE sú jediné krajiny, ktoré transponovali oba odseky tohto článku. Nie je jasné, či pojem „personál poskytujúci pomoc obetiam“, ktorý uvádza BG, zahŕňa aj policajných príslušníkov a právnikov. Väčšina iných krajín okrem DK a IT iba odkazuje na orgány, ktoré sú poverené poskytovaním odborného vzdelávania príslušnému personálu. Nie je vždy jasné, či sú tieto orgány financované štátom, ako sa to uvádza v článku 14. Transpozičné ustanovenie AT netransponuje článok 14, pretože nerieši otázku školenia personálu.

Článok 15: Praktické podmienky týkajúce sa postavenia obetí v konaní

Článok 15 ods. 1 upravuje predchádzanie sekundárnej viktimizácii. Iba AT, IT a ES transponovali tento článok. Ostatné členské štáty okrem DK a IT uviedli, že potrebné opatrenia zaviedli, avšak opis poskytnutý týmito členskými štátmi je neurčitý a neuspokojivý. V BE majú policajní príslušníci nárok na dotácie na vytvorenie vybavenia pre obeť, avšak ide len o obeť fyzického a sexuálneho násillia.

V článku 15 ods. 2 sa vyžaduje, aby členské štáty prispôbili vybavenie na predchádzanie sekundárnej viktimizácii. Väčšina členských štátov vôbec nepoukazuje na článok 15 ods. 2. SE uvádza, že väčšina policajných oddelení má osobitnú miestnosť pre deti; v súvislosti s ostatnými kategóriami obetí príprava prebieha a vhodné podmienky budú vytvorené v budúcnosti.

Článok 16: Územná pôsobnosť

UK neposkytlo informácie, z ktorých by vyplývalo, že toto ustanovenie bolo transponované na Gibraltári.

3. ZÁVER

Výkon tohto rámcového rozhodnutia je neuspokojivý. Vnútroštátne právne predpisy zaslané Komisii obsahujú mnoho opomenutí. Okrem toho do veľkej miery odrážajú existujúcu prax pred prijatím rámcového rozhodnutia. Cieľ, ktorým bolo zosúladienie právnych predpisov v tejto oblasti, dosiahnutý nebol, pretože medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi existujú značné rozdiely. Mnohé ustanovenia boli vykonané prostredníctvom nezáväzných usmernení, chárt a odporúčaní. Komisia nemôže posúdiť, či sú tieto dokumenty v praxi dodržiavané alebo nie.

Komisia vyzýva, aby členské štáty túto správu zohľadnili a aby Komisii a sekretariátu Rady poskytli všetky ďalšie príslušné informácie a splnili si tak povinnosť podľa článku 18 rámcového rozhodnutia. Komisia okrem toho vyzýva tie členské štáty, ktoré uviedli, že pripravujú príslušné právne predpisy, aby hneď, ako to bude možné, tieto vnútroštátne opatrenia uzákonili a predložili.